גם ספדיה רוצה בנק

חלוקת השליטה באימפריה המשפחתית ברורה לכל הנוגעים בדבר האב, רשות נערצת על ידי בני משפחתו, הוא ללא ספק מנהיג הקבוצה. מעיד עליו בנו "הוא מנהיג לא רק במובן הרחבי אלא גם במישור המעשי. הוא מאוד פתוח לשמוע אחרים, אבל לא נכנס לפרטי הפרטים של היחסים בבנקים. הוא עוסק יותר במדיניות הכוללת ובאסטרטגיה. יש לי מזל שיש לי אבא כזה וטוב כזה". אך נראה שגם ספדיה הבן ניחן בחושים המסחריים של אביו. ספדיה ג'וניור, בוגר מיסב בתי הספר לעסקים בעולם, כבר מורים רי ורבה כספים לקשה המשפחתית.

בעוד האב, שגינוניו עממיים ולבביים, מדבר במבטא קל, המעיד על מוצאו המורי, נבריאל נראה אמריקני לכל דבר. הבנק האמריקני שאותו הוא מנהל מחזיק למעלה ממיליארד דולר במקדונות. סך כל הון הקבוצה נאמד בכ-5 מיליארד דולר, מהם כ-200 מיליון דולרים הון עצמי.

"כשפתחנו את הבנק בניו-יורק, חשבו שאני משוגע", נזכר ארמנד ספדיה. "אמרו לי, 'אתה הולך לפתוח בנק בג'נגל של ניו-יורק?' אך כל הקהילה המורית העשירה באה להשקיע אצלי את הכסף שלה. כל המיליונרים זכרו מילדותם את השם של אבא שלי וכולם באו בזכות הסוכות שעשה ג'וראן (נבריאל) ספדיה, לחורים שלהם לפני כ-50 שנה. הילדים האלה הפכו למולטימיליונרים ובאו להשקיע אצלי".

ספדיה מתגאה מאוד גם בבנו המצליח ובעת הראיון הוא חוזר ומספר כיצד בנו הוא יו"ר הבנק הכי צעיר בעולם. לכבוד פתיחת הבנק הראשון בניו-יורק ערך ספדיה נשף נצץ בהשתתפות כאלף איש, מצמרת הבנקאות והמימשל בוא"ב, כולם חברי קונגרס רבים. ספדיה גם הניח על חשבונו מאיזופה ומברזיל כ-150 ממיסב לקחותיו, ואירח אותם על חשבונו במשך שבוע ימים מהאלדורדו אסטוריה. אורח הכבוד בארוחה היה הרב עובדיה יוסף, שהתכבד בקביעת המזוזה ובגזירת הסרט.

ארמנד ספדיה, בן 65, יליד העיר הוואנה שבסוריה, גדל במשפחה שוריה את הנוב. אביו היה בעל כוח והשפעה רבה בסוריה. מחוץ מקסטיל מצליח, שסכר את מחוזות בדחבי המזרח התיכון, באמצעות משרדים בחיפה, איסטנבול ואנקרה.

ארמנד ספדיה ובנו נבריאל. "צריך להיות עניו ופשוט. זו הדרך שלי וכך אני מחנך את ילדיי"

ב-1945 נחסף אביו בלבנון, על ידי ערבים שרדפו הון עתק תמורת שתיקה. משפחת ספדיה שילמה את הכסף והיגרה לאיטליה. במעבר לאיטליה איבד אביו של ארמנד את רוב הונו, ונפטר בגיל 62. ארמנד ספדיה קיבל בירושה 5,000 דולר, והיגר לארגנטינה עם אישה. אחר כך עבר לברזיל, והמשיך יזע.

לטרות עושרו הרב וקשריו עם הצמרת הבסוגנית-פוליטית בברזיל, נשאר ארמנד ספדיה עממי באורחותיו. הוא לבוש בהידור אך לא מגזר עיניים וכמהו גם בבית המשפחה, בקן רעייתו רחל. "צריך להיות עניו ופשוט. זו הדרך שלי וכך אני מחנך את ילדיי", הוא אומר.

ארמנד ספדיה משקיע סכומים נכבדים בתרומות לטכניון ולאוניברסיטת בר-אילן. אולם, את עיקר התרומות סקבל ממנו מנהיג ש"ס, הרב עובדיה יוסף, המשמש לספדיה קניין למזל ולהצלחה. ספדיה מאמין שגורלו שפר עליו בזכות האמונה ומעשי הצדקה. "כל דבר שכבוד הרב עובדיה יוסף יבקש ממני הוא יקבל", הוא אומר.

את הביקור הנוכחי שלו בישראל הקדיש ספדיה לענייני המשפחה, שכולה הגיעה ארצה לחתונת הבת. לספדיה ארבעה ילדים, שכולם, למעט הבת מרטונה, מעורבים בעסקיו. הבת, שנישאה בשבוע שעבר, היא זמרת לאירגו. הבן נבריאל מנהל כאמור את הבנקים בניו-יורק, הבת הלנה מנהלת את עסקי הפרסום ויחסי הציבור של הבנקים בניו-יורק והבן הצעיר, ארנר, שסיים את לימודי המלכלה, משמש כיד ימינו של אביו בבנקים שלהם בברזיל.

– גם תרומות לחיסכ אריה דרעי? הוא נמצא כעת במצוקה כספית בגלל המשפטים המתנהלים נגדו.

"אני מכבד את אריה דרעי אבל אני לא עושה שום דבר ללא בקשת הרב יוסף. דרעי לא יכול לבקש ממני כלום, אלא רק מהרב עובדיה יוסף, והרב לא ביקש בשבילו תרומה".

אריזה ועיצוב

הגדת חלב

זכה בפרס בתחרות הספר הישראלי הנאה 93. המקור הוא עותק נדיר שהודפס לפני כ-90 שנה (במטבעה של דאהודייה) בחלב.

ההגדה אותנטית ומיכוון שהעותק בלוי ואיכות אותיותיו גרועה, הושקעו מאות שעות בשיפוץ ותיקון האותיות. האגדה נערכה מחדש, משוחזרת ומאוירת בציורים מרהיבים בפורמט גדול (22 X 30 ס"מ), מודפסת על נייר דמוי קלף כרומו, בכריכה קשה ובהטבעת זהב, פרי עבודתו של הצייר אברהם שמי.

ההגדה כוללת גם את כל תרגום ההגדה בשפה הערבית שנהגו לקרוא בליל הפסח (כולל גם "מן יעלם ומן ידרי").

תחרות הספר הישראלי הנאה לשנת 1993.

המכון לקידום האריזה והעיצוב התעשייתי, בשיתוף עם מכון היצוא הישראלי, הכריזו על תחרות הספר הישראלי הנאה לשנת 1993.

תחרות זו נערכת במסגרת יריד הספרים והפכה למסורת של שנים רבות.

מטרת התחרות הייתה להגביר את התעניינותם של המו"לים ושל הציבור בספר הנאה ולעודד את המעצבים לקידום אומנות הספר.

את התעודות העניקו בטכס שנערך באולמי המכון ליצוא, סמנכ"ל המכון, מר יאיר אופק, צבי בן-נון מנהל המכון לקידום האריזה והעיצוב התעשייתי ומר אליהו עטיה, ממשרד התעשייה והמסחר בירושלים.

הספרים שזכו בפרסים ישלחו לתערוכות יוקרתיות בחו"ל.

חלק מכתבה נובמבר 1993

BRONZE PRIZE for Aleppo HAGGADAH in the International Book Market in Jerusalem
reportage from PACKAGINGS & DESIGN nov. 1993